Näringslivets Transportråd
– för transportköpare

SKRIVELSE
2016-11-18

Riksdagens Trafikutskott
Riksdagen
100 12 STOCKHOLM

Näringsdepartementet
Statsrådet Anna Johansson
103 33 STOCKHOLM

Re: Riksdagsbehandlingen av infrastrukturpropositionen och regeringens planeringsdirektiv till Trafikverket rörande åtgärdsplaneringen 2018--2029

Med anledning av Riksdagens Trafikutskotts pågående behandling av regeringens infrastrukturproposition och utformningen av regeringens efterföljande planeringsdirektiv för Trafikverkets åtgärdsplanering 2018--2029 vill undertecknade som ingår i styrelsen för Näringslivets Transportråd framföra nedanstående synpunkter och som vi även i tidigare sammanhang har kommunicerat. Vi vill understryka vikten av fokus på tempo och verkställighet. För att säkerställa en robust och tillförlitlig infrastruktur vilket skapar förutsättningar för tillväxt, konkurrenskraft och en utveckling i Sverige i linje med regeringens sysselsättningsmål. Vårt förslag om en nationell godsstrategi ska ses i detta sammanhang.

1. Förstärk insatserna för underhåll av befintlig infrastruktur

Det finns en betydande samsyn i regeringens infrastrukturproposition och i lämnade motioner i Riksdagen med anledning av denna om vikten av fokus på underhåll och befintlig infrastruktur. Det räcker inte med vidmakthållande av vägar och järnvägar för *att upprätthålla dagens funktionalitet. Även eliminering av eftersläpande underhåll måste till* enligt beskrivning i Trafikverkets inriktningsunderlag. Att återställa transportsystemet bör vara högsta prioritet.

2. En mer flexibel beslutsordning för att möta behoven för näringslivets transporter

Det behövs en annan, mer flexibel beslutsordning än dagens för mindre marknadsåtgärder till näringslivets transporter. Ett särskilt anslag bör skapas för marknadsåtgärder för alla transportslag för anpassningar av infrastrukturen riktade till näringslivets transporter. Projekten ska vara föranledda av t ex. strukturförändringar i näringslivet, omläggning av logistiska flöden eller för att eliminera flaskhalsar i transportsystemet. Ett sådant särskilt anslag skulle skapa en nödvändig flexibilitet i medelsanvändningen. Trafikverket bör i regeringens planeringsdirektiv ges i uppdrag att utforma detta som ett bland sina andra insatsområden i åtgärdsplaneringen.

3. Senarelägg införandet av ERTMS i Sverige tills en koordinerad tidsplan för införandet finns med andra länder i Europa

Det europeiska trafikstyrningssystemet ERTMS måste införas på ett sätt som är harmoniserat med övriga Europa och som minimerar störningar. Trafikverket anger i sitt inriktningsunderlag för utvecklingen av transportsystemet 2018--2029 att i anslagsramen för bundna namngivna objekt ingår ERTMS med 9 miljarder kronor och avser investeringar på stomnätet och att utöver dessa finns i planen ytterligare drygt 10 miljarder avsatta för ERTMS inom ej bundna namngivna objekt. Näringslivets Transportråd som delar de grundläggande tankegångarna bakom införandet av det europeiska trafikstyrningssystemet anser att systemet i Sverige måste införas på ett sätt som är tidsmässigt harmoniserat med övriga Europa och som minimerar störningar. Mot bakgrund av underhållsbehovet på det svenska järnvägsnätet borde förebyggande och avhjälpande underhåll av befintliga järnvägar i rådande läge vara högre prioriterat än ett tidigt införande av ERTMS.

4. Ge Trafikverket i uppdrag att skapa förutsättningar för horisontella samarbeten och att påskynda arbetet med införande av tyngre och längre tåg och lastbilar för att effektivisera transporterna

Nya horisontella samarbeten för transportekonomiskt, klimat- och miljömässigt effektivare godsflöden sker idag på initiativ av transportköpare och transportföretag. Det som redan sker är skalbart. Näringslivets Transportråd anser att Trafikverket bör skapa förutsättningar för att underlätta tillskapandet av horisontella samarbeten mellan varuägare och förbättrad transparens i godsflöden. Nu sker samarbeten på ad hoc basis mellan företag. Om insatserna systematiserades så skulle varuägarna och transportföretagen ekonomiskt tjäna på det samtidigt som förutsättningar skapades för att uppnå högt ställda klimat- och miljömål. Trafikverket bör ta en mer aktiv roll och agera facilitator. Ingen aktör har idag en samlad bild över de svenska godsflödena. Vi föreslår att regeringen i sina planeringsdirektiv ger Trafikverket i uppdrag att redovisa hur verket kan underlätta tillskapandet av horisontella samarbeten. Ytterligare ett sätt att effektivisera transporterna är att möjliggöra längre och tyngre tåg och lastbilar. Regeringen har lämnat en lagrådsremiss om införandet av trafik med 74 tons lastbilar i Sverige genom att en ny bärighetsklass som klarar 74 tons lastbilar BK4 införs. Arbetet med införande av tyngre och längre tåg för att effektivisera transporterna bör påskyndas. Förslag till regeringen har tidigare lämnats från Trafikverket.

5. Utveckla de samhällsekonomiska kalkylmodellerna vad gäller infrastrukturinvesteringar och underhåll

Det behövs bättre analysverktyg för den samhällsekonomiska värderingen av förbättrad godstrafik. Godsnyttor och samhällsekonomiska kostnader för bristande tillförlitlighet är svåra att fånga upp i dagens kalkylmodeller. Mot bakgrund av kommande långsiktiga beslut mot år 2029 är det av största vikt för näringslivet att samhällsnyttan av godstransporter ges en rättvisande värdering i de kalkylmodeller som ligger till grund för Trafikverkets åtgärdsplanering. En genomlysning och omarbetning av värderingen av godstransporter bör ske.

Vänliga hälsningar

Per Bondemark
Vice vd och inköpsdirektör SSAB
Ordförande Näringslivets Transportråd

Mats Boll
Transportpolitisk ansvarig AB Volvo
Vice. ordf. Näringslivets Transportråd

Stefan Bodelind
Ansvarig global logistik AkzoNobel

Vice. ordf. Näringslivets Transportråd

Magnus Stadig
Logistikdirektör ICA Sverige AB
Vice. ordf. Näringslivets Transportråd

Karolina Boholm transportdirektör
Skogsindustrierna. Styrelseledamot NTR

Bengt Nilervall Näringspolitisk expert
Svensk Handel. Styrelseledamot NTR

Jonas Wallberg
T.f. verksamhetsansvarig Produktkrav och Miljö
Teknikföretagen. Styrelseledamot NTR

Guy Ehrling
Kanslichef